

3. Інформаційне повідомлення «Кібербулінг. Види та прояви»

Мета: дати визначення поняттю «кібербулінг», ознайомити учнів та учениць з видами кібербулінгу та його проявами.

Час: 10 хв.

Необхідні матеріали: проектор, ноутбук, презентація.

Хід проведення:

Ведучий/ведуча разом з учнями та ученицями опрацьовують інформаційне повідомлення «Кібербулінг. Види та прояви»

Інформаційне повідомлення

Кібербулінг - умисні образи, погрози, залякування, неприємні коментарі, повідомлення, поширення чуток, які відбуваються за допомогою гаджетів з метою принизити, образити або іншим чином дошкулити особі. Кібербулінг може відбуватися через SMS, додатки, соціальні мережі, форуми, ігри та інше. До найпоширеніших **видів** кібербулінгу належать:

Флеймінг або суперечки - обмін короткими гнівними і запальними репліками між двома чи більше учасниками/цями, використовуючи гаджети та комунікаційні технології. Частіше за все розгортається в «публічних» місцях Інтернету: на чатах, форумах, у дискусійних групах.

Обмовлення, або зведення наклепів - розповсюдження принизливої неправдивої інформації з використанням комп'ютерних технологій. Це можуть бути текстові повідомлення, коментарі, фото або відео, які зводять наклеп на дитину.

Використання особистої інформації - «зламування» поштових скриньок, серверів, сторінок у соціальних мережах з метою отримання особистої інформації та переслідування її.

Анонімні погрози - буллери анонімно посилають смс-повідомлення або листи, які містять погрози, на месенджери або електронну пошту своєї жертви. Ці загрози мають образливий характер з іноді вульгарними висловами і ненормативною лексикою.

Кіберпереслідування - відбуваються за допомогою мобільного зв'язку або електронною поштою. Буллери можуть довгий час переслідувати свою жертву, завдаючи образ принизливого характеру або шантажуючи будь-якими таємними фактами.

Тролінг - розміщення в Інтернеті (на форумах, у блогах тощо) провокаційних повідомлень з метою викликати флейм, тобто конфлікти між учасниками, взаємні образи.

Хепіслепінг - назва походить від випадків в англійському метро, де підлітки били перехожих, тоді як інші записували це на камеру мобільного телефону. Тепер ця назва закріпилася за будь-якими відеороликами з записами реальних сцен насильства. Ці ролики розміщують в Інтернеті, де їх можуть переглядати тисячі людей, без згоди жертви.

4. Правила безпечної поведінки в Інтернеті або як не стати жертвою кібербулінгу

Мета: ознайомити учнів та учениць з правилами безпечного користування мережею Інтернет; сформулювати уявлення до кого/куди можна звернутися в ситуації кібербулінгу

Час: 20 хв.

Необхідні матеріали: листи фліпчарту, маркери, стікери, проектор, презентація, роздруковані стікери

Хід проведення:

Ведучий/ведуча звертаються до учнів та учениць:

Чи стикались ви із подібними ситуаціями в житті?

Які ще ви можете навести приклади кібербулінгу?

Чи знаєте ви як протидіяти кібербулінгу?

Ведучий/ведуча резюмує інформацію, яку отримує від учнів та учениць й пропонує скласти чек-лист із правилами безпечної поведінки в Інтернеті.

Ведучий/ведуча об'єднує учнів та учениць в 4 групи за методикою «ЧатБот». Ведучий/ведуча пропонує дістати із конвертика/мішечка по одному листочку на якому будуть зображені стікери із чату. Учні та учениці об'єднуються відповідно до стікеру, який витягли. Стікери варто заделегіть підготувати.

Кожна група отримує завдання:

1 група – прописати правила безпечної поведінки в Інтернеті;

2 група – написати топ 5 рекомендацій, як протидіяти кібербулінгу в моєму класі;

3 група – прописати правила користування соціальними мережами;

4 група – до кого/куди можна звернутися за допомогою, якщо опинилися в ситуації кібербулінгу.

На виконання даної вправи ведучий/ведуча 10 хв. Після виконання вправи, кожна група презентує свої напрацювання. Ведучий/ведуча доповнює та коментує відповіді кожної групи.

Інформація для ведучого/ведучої.

Обов'язково проговорити правила безпечної поведінки в Інтернеті:

- Неприємні повідомлення, коментарі, посилання на твій профіль у глузливих постах - церізновид булінгу (кібербулінг). Одразу блокуйте тих людей, які ображають вас в інтернеті або через мобільний телефон. Функція блокування є у електронній пошті, усіх соціальних мережах, смс та дзвінках мобільного.
- Також можна пожалітися на сторінку кривдника адміністрації соцмережі. Якщо ви не знаєш, як це зробити, запитай у старших.
- Не відправляйте нікому інтимних зображень та повідомлень, за які ви можете відчувати сором. Навіть якщо це твій хлопець/дівчина, друг/подруга якій/якому ти довіряєш.
- не надавайте ніякої особистої інформації (ім'я, вік, адресу, номер телефону, номер школи, місце роботи батьків) без згоди батьків.
- якщо є інформація, яка примусить почуватися некомфортно, одразу повідомити батьків або вчителя/вчительку.
- не погоджуйтеся зустрітися з тим, з ким познайомилися в Інтернеті, без попередньої згоди батьків.
- не надсилайте свої фото людині, з якою я познайомився через Інтернет, не порадившись з батьками.
- не відповідайте на листи чи прохання, які викликають почуття дискомфорту або сорому.

Правила користування соціальними мережами

- контролюйте інформацію, яку ви надаєте про себе, та розміщуєте на сторінках в соціальних мережах (прізвище ім'я, контактна інформація, адреса проживання персональні дані та інше)
- не синхронізуйте соціальні мережі з контактами у вашому телефоні;
- не варто додавати в друзі незнайомих людей;
- встановлюйте параметри конфіденційності;
- не відмічайте геолокації та місце вашого знаходження.

Пам'ятайте, все що ви робите в Інтернеті, залишається у кіберпросторі, навіть коли ми видаляємо інформацію. Це може стати джерелом для кібербулінгу.

До кого звернутися якщо ви опинилися в ситуації кібербулінгу

- зателефонуйте до поліції за номером 102 та повідомити про кібербулінг
- зверніться до дорослого/дорослої кому довіряєш (це можуть бути батьки, вчитель/ка, брат/сестра та інші)
- зверніться до психолога/ні, соціального педагога/ні, класного керівника/ці
- зверніться до державних та громадських організацій
- зателефонуйте на Національну дитячу «гарячу лінію» за номерами 0 800 500 225 або 116 111 (безкоштовно) в межах України (з понеділка по п'ятницю з 12.00 до 16.00)

До уваги ведучого/ведучої!

Під час ознайомлення з правилами безпечного користування Інтернетом та соціальними мережами, важливо зазначити, що необхідно не тільки піклуватися про свою безпеку, але й намагатися не порушувати права інших користувачів Інтернету та соціальних мереж, не наражати на небезпеку своїх віртуальних та реальних друзів.

5. Прощання «Оплески»

Мета: сприяти позитивному завершенню заняття.

Час: 3 хв.

Хід проведення:

Ведучий/ведуча дякує учням та ученицям за роботу та просить подякувати один/на одному/ній оплесками за активну участь під час заняття. Якщо є інформаційні матеріали, ведучий/ведуча роздає їх.

Використанні джерела:

1. Розбудова миру. Профілактика і вирішення конфлікту з використанням медіації: соціально-педагогічний аспект – Навч.метод. посіб. / К: ФОП Стеценко В.В. – 2016 – 192 с. Режим доступу: http://la-strada.org.ua/ucp_file.php?c=JqVJjfoFBStqjCLmi1wsfbXKGCUY1e
2. Безпечне користування сучасними інформаційно-комунікативними технологіями: навчально-методичний посібник / За е.ред Бережної Т. І., Удалової О. А., Волосюк Т. В., Буянової Г. В. – К.: Україна, 2018. – 136 с.

ЗАНЯТТЯ № 7.2

«ПРОТИДІЯ КІБЕРБУЛІНГУ АБО

ЛАЙФХАК, ЯК КОРИСТУВАТИСЯ ІНТЕРНЕТОМ БЕЗПЕЧНО»

Розробила:

Харківська Тетяна,

ГО «Ла Страда-Україна»

Мета: актуалізувати знання учасників/учасниць про поняття "кібербулінг", його прояви в освітньому середовищі та суспільстві, сприяти розвитку навичок та опрацювати рекомендації безпечного спілкування в соціальних мережах та користування Інтернетом.

Цільва аудиторія: учні та учениці 8-11 класів, студенти/студентки 1-2 курсу;

Загальна тривалість: 60 хв.

Необхідні матеріали: листи ватману/фліпчарту, фломастери/маркери, мультимедійний проектор, ноутбук, роздатковий матеріал, роздатковий інформаційний матеріал.

План:

- 1.Привітання учнів та учениць
2. Інформаційне повідомлення «Кібербулінг та його види»
3. Вправа «Небезпека в інтернеті»
4. Правила безпечного користування Інтернетом
5. Соціальні мережі. Правила безпечного користування
6. Обговорення «До кого/куди звернутися якщо ви опинилися в ситуації кібербулінгу»
5. Прощання «Оплески»

1. Привітання учнів та учениць

Мета: привітати учасників, ознайомити з метою зустрічі.

Час: 2 хв.

Хід проведення:

Ведучий/ведуча.

Добрий день. Сьогодні ми з вами розглянемо поняття кібербулінгу, його прояви в освітньому середовищі. А також опрацюємо основні рекомендації, які зроблять наше спілкування в соціальних мережах та користування Інтернеті безпечним.

2. Інформаційне повідомлення «Кібербулінг. Види та прояви»

Мета: дати визначення поняттю «кібербулінг», ознайомити учасників/учасниць з видами кібербулінгу та його проявами.

Час: 15 хв.

Необхідні матеріали: проектор, ноутбук, презентація.

Ведучий/ведуча звертається до учасників/учасниць з запитаннями:

- Як ви використовуєте Інтернет?
- Яка користь від користування Інтернет мережею?
- Які загрози можуть виникнути під час користування мережею Інтернет?

Колективне обговорення проходить у вигляді мозкового штурму. Зверніть увагу на те, що учасники/учасниці можуть розказувати власні історії з життя, висловлювати свої думки, наголосіть на правилі тренінгового заняття, як конфіденційність. Під час обговорення ведучий/ведуча проговорює з учасниками/учасницями, які є загрози під час користування Інтернетом .

Інформація ведучого/ведучої

Інтернет – дуже потужний ресурс, який значно полегшує життя та відкриває майже необмежені можливості для самореалізації та саморозвитку особистості, спілкування, навчання, дозвілля. Але разом з тим, в Інтернеті приховано досить багато небезпек як для дітей, так і для дорослих. Знання цих небезпек дозволить їх уникнути.

Однією із найпоширеніших та актуальних небезпек з якою стикаються діти в Інтернеті це - кібербулінг.

Кібербулінг - умисні образи, погрози, залякування, неприємні коментарі, повідомлення, поширення чуток, які відбуваються за допомогою гаджетів з метою принизити, образити або іншим чином дошкулити особі. Кібербулінг може відбуватися через SMS, додатки, соціальні мережі, форуми, ігри та інше. До найпоширеніших **видів** кібербулінгу належать:

Флеймінг або суперечки - обмін короткими гнівними і запальними репліками між двома чи більше учасниками/цями, використовуючи гаджети та комунікаційні технології. Частіше за все розгортається в «публічних» місцях Інтернету: на чатах, форумах, у дискусійних групах.

Обмовлення, або зведення наклепів - розповсюдження принизливої неправдивої інформації з використанням комп'ютерних технологій. Це можуть бути текстові повідомлення, коментарі, фото або відео, які зводять наклеп на дитину.

Використання особистої інформації - «зламування» поштових скриньок, серверів, сторінок у соціальних мережах з метою отримання особистої інформації та переслідування її.

Анонімні погрози - буллери анонімно посилають смс-повідомлення або листи, які містять погрози, на месенджери або електронну пошту своєї жертви. Ці загрози мають образливий характер з іноді вульгарними висловами і ненормативною лексикою.

Кіберпереслідування - відбуваються за допомогою мобільного зв'язку або електронною поштою. Буллери можуть довгий час переслідувати свою жертву, завдаючи образ принизливого характеру або шантажуючи будь-якими таємними фактами.

Тролінг - розміщення в Інтернеті (на форумах, у блогах тощо) провокаційних повідомлень з метою викликати флейм, тобто конфлікти між учасниками, взаємні образи.

Хепіслепінг - назва походить від випадків в англійському метро, де підлітки били перехожих, тоді як інші записували це на камеру мобільного телефону. Тепер ця назва закріпилася за будь-якими відеороликами з записами реальних сцен насильства. Ці ролики розміщують в Інтернеті, де їх можуть переглядати тисячі людей, без згоди жертви.

Секстинг – інтимна переписка та пересилка еротичних фото.

Грумінг - входження в довіру до дитини, з метою її схилення до якого-небудь брутального поводження.

Мобінг – цькування дитини групою інших дітей.

Кардинг - вид шахрайства, при якому проводиться операція з використанням банківської картки та її реквізитів.

3. Вправа «Небезпека в інтернеті»

Мета: систематизувати та закріпити знання учасників та учасниць, щодо проявів кібербулінгу

Час: 10 хв.

Необхідні матеріали: роздатковий матеріал

Хід проведення:

Ведучий/ведуча об'єднує учасників та учасниць на дві групи та оголошує завдання. Кожна група отримує 5 стікерів з назвою виду кібербулінгу та 5 роз'яснень, завдання учасників та учасниць співвіднести назву з роз'ясненням.

Роздатковий матеріал

Флеймінг або суперечки -	обмін короткими гнівними і запальними репліками між двома чи більше учасниками/цями
Обмовлення -	розповсюдження принизливої неправдивої інформації з використанням комп'ютерних технологій
Використання особистої інформації -	«зламування» поштових скриньок, серверів, сторінок у соціальних мережах з метою отримання особистої інформації та переслідування її.
Анонімні погрози -	буллери анонімно посилають смс-повідомлення або листи, які містять погрози, на месенджери або електронну пошту своєї жертви.
Кіберпереслідування -	відбуваються за допомогою мобільного зв'язку або електронною поштою. Буллери можуть довгий час переслідувати свою жертву, завдаючи образ принизливого характеру або шантажуючи будь-якими таємними фактами.
Тролінг -	розміщення в Інтернеті (на форумах, у блогах тощо) провокаційних повідомлень з метою викликати флейм, тобто конфлікти між учасниками, взаємні образи.
Хепіслепінг -	ролики які містять в собі знущання, цькування та розміщують в Інтернеті, де їх можуть переглядати тисячі людей, без згоди жертви.
Секстинг –	інтимна переписка та пересилка еротичних фото.
Грумінг -	входження в довіру до дитини, з метою її схилення до якого-небудь брутального поводження.
Мобінг –	цькування дитини групою інших дітей.
Кардинг	- вид шахрайства, при якому проводиться операція з використанням банківської картки та її реквізитів

Після обговорення в групі учасники та учасниці озвучують співвідношення, а ведучий/ведуча з групою, коментують та доповнюють їх відповіді.

4. Правила безпечного користування Інтернетом

Мета: сформувати практичні навички уникнення потрапляння в небезпечні ситуації які виникають в мережі Інтернет

Час: 10 хв.

Необхідні матеріали: картки червоного та зеленого кольору

Хід проведення:

Ведучий/ведуча роздає кожному/кожній учаснику та учасниці картки двох кольорів червону та зелену. Після чого оголошує завдання: *Зараз я буду зачитувати твердження, ваше завдання уважно вислухати його та підняти картку «Так» - зелену, якщо погоджуєтесь із твердженням, «Ні» - червону, якщо не погоджуєтесь. Таким чином ми з вами опрацюємо правила безпечного користування Інтернет.*

До уваги ведучого/ведучої!

Ведучий/ведуча мають звертати увагу на всіх учасників та учасниць. Важливо обговорювати всі твердження, і ті які викликають суперечки в групі.

Твердження:

1. Намагайтеся як можна детальніше розказувати про себе. Особливо в соціальних мережах (правильна відповідь: **ні**);
2. Ніколи не відкривайте вкладення, надіслані з підозрілих і невідомих Вам адрес (правильна відповідь: **так**);
3. Пароль можна розказувати найближчим друзям, тим, кому найбільше довіряєш (правильна відповідь: **ні**);
4. Можна розміщати фото з друзями без їх дозволу (правильна відповідь: **ні**);
5. На зустріч з Інтернет-другом необхідно обов'язково іти з декількома друзями (батьками) та призначити зустріч в людному місці (правильна відповідь: **так**);
6. При реєстраціях на різноманітних чатах, форумах, он-лайн іграх краще не використовувати справжнє ім'я (правильна відповідь: **так**);
7. Копіювання чужої музики, комп'ютерних ігор та програм не є крадіжкою (правильна відповідь: **ні, це крадіжка**);
8. Всі матеріали в Інтернеті є правдивими (правильна відповідь: **ні**);
9. Не варто додавати незнайомих людей до себе в соціальну мережу (правильна відповідь: **так**);
10. Якщо ти отримав неочікуваний електронний лист, в якому тобі пропонується надзвичайно вигідна пропозиція, вірогідність того, що це шахрайство, дуже велика (правильна відповідь: **так**);
11. Потрібно завжди слідкувати за інформацією, яку Ви викладаєте в Інтернет (правильна відповідь: **так**);
12. Можна надсилати свої фото незнайомцям (правильна відповідь: **ні**);
13. Я не несу відповідальності за свої висловлювання в Інтернеті (правильна відповідь: **ні**).

5. Соціальні мережі. Правила безпечного користування

Мета: ознайомити учасників та учасниць з можливостями соціальних мереж, опрацювати правила безпечного користування соціальними мережами.

Час: 15 хв.

Необхідні матеріали: листи фліпчарту, маркери, картинки з соціальними мережами

Хід проведення:

Ведучий/ведуча об'єднує учасників та учасниць в 3 групи за методикою «Чарівного мішечка», заделегіть підготувавши 3 види картинок із логотипами соціальних мереж по яким учасники об'єднуються в підгрупи.

Ведучий/ведуча оголошує завдання учасникам та учасницям. Кожна група має прописати наступні пункти, тої соціальної мережі, яку вони отримали на картках:

Приклад

- Що це за соціальна мережа? _____
- Які особливості та плюси в користуванні? _____
- Які є ризики та небезпеки під час користування соціальною мережею? _____
- Рекомендації як безпечно користуватися соціальною мережею? _____

Учасники та учасниці представляють свої напрацювання, ведучий/ведуча коментує та резюмує інформацію. Важливо наголосити про загальні правила користування соціальними мережами.

Інформація ведучого/ведучої

- контролюйте інформацію, яку ви надаєте про себе, та розміщуєте на сторінках в соціальних мережах (прізвище ім'я, контактна інформація, адреса проживання персональні дані та інше)
- не синхронізуйте соціальні мережі з контактами у вашому телефоні;
- не варто додавати в друзі незнайомих людей;
- встановлюйте параметри конфіденційності;
- не відмічайте геолокації та місце вашого знаходження.

Пам'ятайте, все що ви робите в Інтернеті, залишається у кіберпросторі, навіть коли ми видаляємо інформацію. Це може стати джерелом для кібербулінгу.

6. Обговорення «До кого/куди звернутися якщо ви опинилися в ситуації кібербулінгу»

Мета: розповісти учасникам та учасницям про шляхи допомоги в ситуації кібербулінгу

Час: 5 хв.

Хід проведення:

Ведучий/ведуча звертаються до учасників та учасниць:

На вашу думку, до кого можна звернутися за допомогою, якщо ви опинилися в ситуації кібербулінгу?

Ведучий/ведуча приймає відповіді та роблять висновок, що в ситуації кібербулінгу важливо не замовчувати про проблему і звертатися за допомогою до: поліції (кіберполіції) за номером 102 та повідомити про кібербулінг, дорослого/дорослої кому довіряєш (це можуть бути батьки, вчитель/ка, брат/сестра та інші), психолога/ні, соціального педагога/ні, класного керівника/ці, державних та громадських організацій та на Національну дитячу «гарячу лінію» за номерами 0 800 500 225 або 116 111 (безкоштовно з мобільних) в межах України (з понеділка по п'ятницю з 12.00 до 16.00)

7. Прощання «Оплески»

Мета: сприяти позитивному завершенню заняття.

Час: 3 хв.

Хід проведення:

Ведучий/ведуча дякує учасникам та учасницям за роботу та просить подякувати один/на одному/ній оплесками за активну участь під час заняття. Якщо є інформаційні матеріали, ведучий/ведуча роздає їх.